

Vår planet, våra liv, livet självt, är värt mer än deras profiter!

[Uttalande från Fjärde internationalens ekologikommission, som publicerades på [International Viewpoint](#), 8 oktober 2018. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

Föga överraskande bekräftar IPCC:s specialrapport om den globala uppvärmningen upp till 1,5°C att effekterna på det av människan skapade klimatet är enorma och har underskattats både socialt och vad gäller miljön.

Den uppvärmning på 1°C som vi redan upplever räcker för att orsaka stora tragedier: värmeböljor utan motstycke, orkaner, översvämningar, rubbningar av glaciärer och istäcken. Det ger en uppfattning av vad som väntar oss om inte den uppvärmning som människan har orsakat stoppas så snart som möjligt. Det är inte längre möjligt att förhindra en katastrof, men det är fortfarande möjligt och nödvändigt att begränsa den så mycket som möjligt.

Rapporten lämnar inga tvivel: en uppvärmning på 2°C skulle få mycket allvarigare konsekvenser än den uppvärmning på 1.5°C som togs med i Parisavtalet (under påtryckningar från små östater, de minst utvecklade länderna, vetenskapsmän och miljörörelsen). Enligt den senaste forskningen kan tröskeln för en ”växthusplanet” till och med utlösas vid 2°C. Allt måste göras för att säkerställa att denna gräns på maximalt 1.5°C respekteras.

IPCC:s rapport bedömer att det kommer att bli en oerhörd utmaning, om inte till och med omöjligt, även med massiv användning av ”negativa utsläppstekniker” och geoengineering.¹ Rapporten talar därför om ett scenario med ”tillfälligt överskridande” som ska kompenseras av en nedkylning under andra halvan av seklet, tack vare dessa teknologier.

Detta scenario är mycket farligt. Situationen är faktiskt så allvarlig att ett tillfälligt överskridande kan räcka för att orsaka storskaliga, icke linjära och oåterkalleliga förändringar, som plötsliga sönderfall av stora delar av istäcket på Grönland och Antarktis, vilket skulle leda till en höjning av havsnivån med flera meter. Dessa förändringar skulle kunna utlösa en kaskad av återkopplingar och kasta in jordens system i en skenande klimatförändring. Dessutom är de teknologier som övervägs hypotetiska och deras effekter skulle kunna bli mycket negativa.

”Varje ton koldioxid som inte släpps ut räknas”, säger vetenskapsmännen. Varje ton räknas förvisso. För att rädda klimatet måste allt fossilt bränsle stoppas så fort som möjligt och fullständigt. Varför räknar då inte experterna utsläppen från produktionen och konsumtionen av onyttiga eller skadliga saker – som vapen – eller löjliga internationella transporter av varor som bara tjänar till att maximera de multinationella företagens profiter?

Som en omedelbar åtgärd för att minska utsläppen från internationella transporter skulle det kunna införas en progressiv skatt på fossilt bränsle som används vid internationell sjöfart och transporter. Skatteintäkterna skulle kunna omfördelas till det globala Syd via den Gröna klimatfonden.

I grund och botten kräver en strategi som på allvar syftar till att inte överskrida 1.5°C att all onödig

¹ Negativa utsläppstekniker syftar till att avlägsna koldioxid från atmosfären och geoengineering antas begränsa inträdet av solenergi till atmosfären.

eller skadlig produktion avskaffas, och att industriella storjordbruk överges till förmån för lokal jordbruksekologi (som kan binda enorma mängder koldioxid och samtidigt tillhandahålla bra mat till alla). Men det innebär att man måste bryta med den kapitalistiska lagen om profit. Problemet är att denna lag är central för de scenarier över samhällsutvecklingen som ligger till grund för planeringen. IPCC:s femte rapport säger i svart på vitt: ”Modellerna förutsätter fullt fungerande marknader och ett konkurrenskraftigt marknadsskick.”

IPCC:s sakkunskap är avgörande när det handlar om att bedöma det fysiska fenomenet klimatförändringar. Å andra sidan påverkas dess stabiliseringsstrategier av att forskningen är underställd de kapitalistiska kraven på tillväxt och profit. Det är huvudsakligen dessa krav som bestämmer scenariot med ett tillfälligt överskridande på 1.5°C med bibehållen kärnkraft och användning av negativa utsläppstekniker och geoengineering.

IPCC:s rapport om 1.5°C kommer att ligga till grund för förhandlingarna vid COP24. De är tänkta att minska klyftan mellan de maximala 1.5°C som bestämdes i Paris och de 2.7-3.7°C som beräknas på grundval av de nuvarande nationellt bestämda bidragen. Men kapitalisterna och deras politiska representanter har foten på bromspedalen: för dem är det inte fråga om att lämna kvar fossila bränslen i marken; fråga om att bryta med nyliberalismen, införa livsmedelssuveränitet, socialisera energisektorn för att planera snabbast möjliga övergång till 100% förnybara system, genomföra en verkligt rättvis övergång och klimaträttvisa. Tvärtom: det är en stor risk att de i högsta grad hypotetiska negativa utsläppsteknikerna kommer att utnyttjas som förevändning för att ytterligare försvaga målen för utsläppsminskningarna.

”Varje ton koldioxid som inte släpps ut räknas”. Men vem räknar, utifrån vilka sociala prioriteringar, till förmån för vilka behov, bestämda av vem och hur? Under ett kvarts sekel nu har kapitalisterna och deras regeringar gjort beräkningarna, i trots mot en verklig demokrati. Resultatet är välbekant: mer ojämlikhet, mer förtryck och utsugning, mer miljöförstöring, mer markrofferi och beslagtagande av resurser av de rika ... och ett större klimathot än någonsin. Det är hög tid att ändra på spelreglerna.

En stark världsomfattande mobilisering av miljö-, fackliga, bonde-, feministiska rörelser och rörelser bland ursprungsbefolkningarna är nödvändiga och brådskande. Det räcker inte längre med att vara ilsken och sätta tryck på beslutsfattarna. Vi måste resa oss, bygga en gemensam kamp, gå ut på gatorna i miljontals och tiotals miljoner, hindra investeringar i fossila bränslen, stoppa markrofferi och militarism, aktivt investera i stöd till lantbrukare, lägga grunden till en samhällelig praktik som inte bestäms av kapitalismens ramar...

Klimatfrågan är en mycket viktig social fråga. Bara de utsugna och förtryckta kan ge svar i linje med sina intressen. Ekosocialism eller barbari: det är de alternativ som blir alltmer uppenbara. Vår planet, våra liv, livet själv, är värt mer än deras profiler!